

MAGISTRÁT MĚSTA LIBEREC

Odbor životního prostředí

nám. Dr. E. Beneše 1/1, 460 59 Liberec

Rozhodnutí nabylo právní moci
dnem 20.10.2023 podpis ..

Dle rozdělovníku

Váš dopis značky / ze dne
4.9.2023

Naše značka
CJ MML 218915/23
SZ CJ MML 198890/23/6
Počet listů 2 Počet příloh 0

Vyřizuje / telefon
Mgr. Bittnerová/485 244 888
Počet listů, sv. příloh 0

Liberec
3.10.2023

ROZHODNUTÍ

Magistrát města Liberec, odbor životního prostředí, jako věcně a místně příslušný orgán státní památkové péče podle ustanovení § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a ustanovení § 29 odst. 2 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění (dále jen „památkový zákon“), rozhodl dle § 14 odst. 1 památkového zákona a § 67 odst. 1 správního řádu následovně:

V ý r o k

Magistrát města Liberec, jako příslušný správní orgán vydává **ve věci restaurování oken – vitrají ve 3. NP (VI. etapa) včetně mezipatra v Liberec, náměstí Dr. E. Beneše – radnice č. p. 1, st. p. č. 1, k. ú. Liberec**, kdy dotčený objekt je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 19126/5 – 4114 a zároveň se nachází na území městské památkové zóny Liberec, prohlášené vyhláškou Ministerstva kultury č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, ze dne 10. 9. 1992, toto závazné stanovisko:

V souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona je záměr restaurování oken – vitrají ve 3. NP (VI. etapa) včetně mezipatra v Liberec, náměstí Dr. E. Beneše – radnice č. p. 1, st. p. č. 1, k. ú. Liberec **p ř í p u s t ě n ý p ř i s p l n ě n í n á s l e d u j í c í c h p o d m í n ě k**:

1. Vlastník kulturní památky bude svolávat pravidelné kontrolní dny za účasti správního orgánu státní památkové péče, Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí a restaurátora.
2. Po vyjmutí a rozebrání výplní bude vypracován podrobný restaurátorský průzkum, který bude s návrhem prací zástupcem vlastníka předložen před zahájením vlastních restaurátorských prací správnímu orgánu státní památkové péče, Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí.
3. Historická skla budou očištěna a doplněna jejich barevná (výtvarná) složka. Vypalovaná budou pouze nová skla, která jsou kopiemi skel dožilých či poškozených, nikoliv skla historická. Detailní rozsah oprav bude určen v rámci kontrolních dnů.
4. Náписы budou rekonstruovány pouze na základě doložených historických skutečností (fotografie, archivní přepisy textu). V případě, že nebude zřejmý historický text, bude v místě doplněno pouze barevné sklo.

5. Dřevěné rámy oken budou realizovány jako materiálové a tvarové kopie stávajících včetně povrchové úpravy
6. Restaurátorská zpráva bude předána Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Liberci do 14 dnů od ukončení restaurátorských prací.

Záměrem žadatele je výměna dřevěných oken ve třetím nadzemní podlaží radnice a s tím související restaurování vitrajových okenních výplní dle předloženého průzkumu pod názvem akce „RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM SOUČASNÉHO STAVU VITRAJÍ DRUHÉHO PATRA LIBERECKÉ RADNICE“, který vypracoval Jaroslav Skuhřavý, restaurátor vitrají, se sídlem Janov 27, Nový Bor, povolení MK ČR, č. j. 44/93 v rozsahu 44 stran ze dne 22. srpna 2023.

Jedná se o figurálně a ornamentálně malované vitraje, vitraje skládané z kosočtverců oken směřujících do atriá radnice, dveřní vitraj z kosočtverců a červené bordury u místnosti č. 201, vitraje oken kanceláří a zasedacích místností směřujících do exteriéru radnice skládané z bucen s barevnou bordurou, vitraje skládané z čírych obdelníků, rohových čtvercových skel a s bucnou uprostřed, vše ve třetím nadzemní podlaží objektu liberecké radnice.

Účastníci řízení podle § 27 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb. o správním řízení ve znění doplňujících předpisů jsou:

- Statutární město Liberec, IČO 00262978, se sídlem nám. Dr. E. Beneše 1/1, 460 59 Liberec

Odůvodnění:

Magistrát města Liberec, odbor životního prostředí, jako orgán státní památkové péče obdržel dne 4. 9. 2023 žádost o vydání závazného stanoviska, dle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, k výše uvedené věci, kterou podalo Statutární město Liberec, IČO 00262978, se sídlem nám. Dr. E. Beneše 1/1, 460 59 Liberec v zastoupení Radmilou Perglerovou, Východní 1725, 463 11 Liberec 30.

Správní orgán posuzoval přípustnost věci z hledisek zájmů státní památkové péče, neboť dotčený objekt je nemovitou kulturní památkou, zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, pod číslem rejstříku 19126/5 – 4114 a zároveň se nachází na území městské památkové zóny Liberec, prohlášené vyhláškou Ministerstva kultury č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, ze dne 10. 9. 1992. K posouzení byly předloženy dokumenty uvedené ve výrokové části závazného stanoviska, řešící technické a materiálové provedení.

Správní orgán požádal v souladu s ustanovením § 14 odst. 6 památkového zákona, dopisem pod zn. CJ MML 207430/23-SZ CJ MML 198890/23/3 ze dne 14. 9. 2023 Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Liberci, IČO 75032333, se sídlem Jablonecká 642/23, 460 01 Liberec o písemné vyjádření. To bylo orgánu státní památkové péče v dané věci doručeno dne 19. 9. 2023 pod č. j.: NPU-353/80105/2023 ze dne 19. 9. 2023. Odborná organizace na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatovala, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany kulturně historických hodnot v případě splnění uvedených podmínek.

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu umožnil správní orgán účastníkovi řízení vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům (vyjádření odborné organizace č. j.: NPU-353/80105/2023 ze dne 19. 9. 2023). Výzva k vyjádření byla zaslána interní poštou dne 22. 9. 2023 pod č. j. CJ MML 213381/23-SZ CJ MML 198890/23/5. Žadatel výzvu převzal dne 26. 9. 2023 a ve stanovené lhůtě svého práva nevyužil.

Monumentální historizující budova s prvky zaalpské renesance byla postavena v letech 1888 – 1893 podle projektu vídeňského architekta Franze von Neumann, který se podílel na výstavbě vídeňské radnice. Nahradila tak starou radnici, kterou postavil mezi roky 1599 – 1603 Marco Spazio z Lanza. Liberecká radnice představuje jednu z nejvýstavnějších a nejhodnotnějších staveb svého druhu na území České republiky. Objekt je ukázkou vysoké úrovně uměleckořemeslné práce tohoto období. Jedná se o honosnou novorenesanční budovu s bohatě řešenými exteriéry i interiéry.

Nachází se v centrální části území městské památkové zóny Liberec, prohlášené vyhláškou Ministerstva kultury č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, ze dne 10. 9. 1992. Vlastní jádro zóny je tvořeno správním centrem v okolí náměstí Dr. E. Beneše, jehož zástavbu tvoří velkoměstské objekty, postavené převážně v osmdesátých až devadesátých letech 19. století v historizujících slozích.

Liberecká radnice je neodmyslitelnou dominantou a symbolem města. Architektura objektu včetně věží vytváří nezaměnitelnou siluetu pohledů z různých míst města i dálkových pohledů z okolních kopců a hor. Radnice se stala ve své době symbolem významu a úspěšnosti města a je jím dosud. Stavba radnice byla dokončena a předána občanům v roce 1893. Postavena je v eklektickém duchu, převládajícím u významných staveb své doby. Lze konstatovat, že budova je svou koncepcí a filosofií konstrukce inspirována gotikou, ve výtvarném, řemeslném detailu a tvarosloví je však inspirována renesancí, popřípadě antikou. Vitrajové výplně jsou nedílnou součástí architektonického a uměleckořemeslného řešení objektu.

Vitrajové okenní výplně v prostoru radnice jsou nedílnou součástí uměleckořemeslné výzdoby objektu. Malované výplně dle datací byly realizovány v první polovině devadesátých let 19. století a byly věnovány předními osobnostmi libereckého veřejného života (rodina Liebieg, členové městské rady) nebo libereckými spolky. Skládané nemalované vitraje třetího nadzemního podlaží jsou součástí celkové koncepce zasklení okenních výplní radnice, a to jak uličních otvorů, tak otvorů do atria.

Základním požadavkem při restaurování vitráží je zachování autenticky dochovaných výplní, především pak jednotlivých skel. Vzhledem ke stavu poškození (hroucení výplní vlastní vahou a mechanickým namáháním) bylo nutné přistoupit k vyjmutí skel z olověné vazby, která bude nahrazena vazbou novou. Skla musí být očištěna a v případě nevratného poškození nahrazena sklem odpovídající barevností, tloušťkou a materiálovými vlastnostmi. Je nutné doplnit výztuže, které zamezí výraznému mechanickému namáhání výplní.

Předmětem zájmu státní památkové péče ve vztahu k předložené žádosti je zachování celkového architektonického řešení objektu i všech umělecky nebo historicky hodnotných detailů, prvků a konstrukcí. Jedná o nemovitou kulturní památku, a proto je nezbytné provádět zamýšlené práce způsobem, který zabezpečí zachování kulturně-historické hodnoty objektu. V současné době jsou okna částečně poškozena, zašlá a znečištěna. Restaurátorský zásah na oknech, včetně obnovy dřevěných rámu je z hledisek zájmů státní památkové péče velmi žádoucí.

Okna se nachází ve špatném stavebně-technickém stavu a jsou z velké části nefunkční. Rámy a křídla jsou z měkkého masivu z doby stavby budovy, vykazují značný stupeň opotřebení, netěsní a nelze je ve většině případů otvírat. Rámy oken též vykazují známky napadení hnilobou, zejména ve spodních vlysech rámu, kde je patrné i poškození dřevěné špalety. Sklenářský tmel je vypraskaný a u některých oken vypadaný. Není tak zaručeno utěsnění skla ve styku s křídlem, kde dochází k zatékání vody, která působí značné škody na spodních vlysech a čepech, zde se křídla rozpadají. Tmel špatně odolává povětrnosti – zvětrává a vypadává. U okenních křídel je patrné značné svěšení i vertikální deformace profilů, přičemž spodní kusy rovněž vykazují stopy poškození hnilobou a povětrnostními podmínkami.

Správní orgán při posuzování žádosti uložil výše uvedené podmínky pro provedení prací z těchto důvodů: ad 1) Kontrolní dny jsou požadovány za účelem zajištění odborného dozoru a metodické pomoci při realizaci restaurátorských prací a obnovy oken.

Zástupci Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci budou orgánem státní památkové péče přizváni k účasti na posouzení výše uvedených prací.

ad 2) Předložený restaurátorský průzkum vzhledem ke ztíženým podmínkám posouzení na místě vychází pouze z vizuální prohlídky bez možnosti stanovení stavu jednotlivých materiálů okenní výplně. Jeho součástí musí být zachycení veškerých defektů skel, vazby, výtvarných řešení a nápisových prvků na vitrajích. Pro stanovení koncepce restaurátorského zásahu je nutné, aby před zahájením vlastních restaurátorských prací správnímu orgánu byl předložen podrobný restaurátorský průzkum s návrhem prací.

ad 3) Historická skla musí být pouze očištěna a doplněna jejich barevná (výtvarná) složka. Tato skla není možné vypalovat, protože při jejich vypálení dochází ke změnám chemických a fyzikálních vlastností skla a barev, čímž může dojít k jejich poškození či změnám stavu i vizuálního vnímání. Detailní rozsah oprav bude řešen v rámci kontrolních dní dle podrobného restaurátorského průzkumu.

ad 4) Doplnování nápisových partií je možné pouze na základě relevantních podkladů. Vytváření novotvarů není z pohledu památkové péče přípustné. Nápis se mohou rekonstruovat pouze na základě doložených historických skutečností (fotografie, archivní přepisy textu). V případě, že není zřejmý historický text, bude místo doplněno pouze barevným sklem dle podrobného restaurátorského průzkumu.

ad 5) Při realizaci kopií je nutno zachovávat materiálové a tvarové souvislosti, aby nedošlo k degradaci památkových hodnot objektu. Proto dřevěné rámy oken musí být realizovány jako materiálové a tvarové kopie stávajících včetně povrchové úpravy.

ad 6) V souladu s § 14 odst. 9 památkového zákona bude z celého průběhu akce vypracována restaurátorská zpráva v rozsahu stanoveném § 10 odst. 4 písmeno a-h) vyhlášky 66/1988 Sb. Podmínka byla správním orgánem stanovena za účelem včasného předání restaurátorské zprávy zástupci odborné organizace. Restaurátorská zpráva je důležitým podkladem o provedených zásazích a zároveň významným pramenem k dalším případným restaurátorským zásahům v budoucnosti.

Správní orgán nepřevzal z vyjádření odborné organizace podmínku „Práce na vitrážových výplních, které jsou dílem výtvarným, nebo uměleckořemeslným může provádět pouze osoba, která je držitelem platného povolení Ministerstva kultury České republiky pro restaurování v daném oboru, restaurování vitráží (vitrají). Pro zasklení výplní realizovaných pouze z čirých skel do olověných profilů není nutné, aby práce prováděla osoba s povolením MK ČR.“, neboť to je dáno zákonem a tudíž nelze duplicitně ukládat rozhodnutím.

Každý zásah do takového díla ovlivní jeho umělecký výraz, životnost a celkové vyznění. Jednotlivé kroky v rámci restaurování musí být dostatečně zváženy a odůvodněny, aby nedošlo k negativním zásahům do podstaty památky. Z restaurátorského záměru je zřejmé, že přesný rozsah poškození, doplňků a finální úpravy bude znám až po realizaci podrobných průzkumů. Nicméně navržený restaurátorský zásah je zpracován na základě zkušeností restaurátora s restaurováním obdobných děl.

Správní orgán přezkoumal, zda záměr provedení restaurátorských prací odpovídá požadavkům na ochranu a uchování kulturně-historických hodnot, zda vedou k naplnění účelu zákona o státní památkové péči a zda nejsou v rozporu se současným stavem poznání kulturně-historických hodnot, jež mají být chráněny. Restaurátorský zásah je vzhledem ke špatnému stavu oken nutný.

Správní orgán posoudil v rámci vedeného řízení všechny známé skutečnosti a shromážděné podklady včetně písemného vyjádření odborné organizace a dospěl k závěru, že záměr restaurování oken – vitrají ve 3. NP (VI. etapa) včetně mezipatra v Liberci, náměstí Dr. E. Beneše č. p. 1, st. p. č. 1, k. ú. Liberec, není v rozporu s požadavky státní památkové péče, proto je jeho realizace přípustná při splnění podmínek uvedených ve výrokové části závazného stanoviska. Samotný zásah přispěje k celkové záchraně a obnově památky a k lepší prezentaci dotčeného objektu.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat podle ustanovení § 81 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení Krajskému úřadu Libereckého kraje podáním učiněným u Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí, oddělení památkové péče.

Ing. Jaroslav Rašín v. r.
*vedoucí odboru
životního prostředí*

Za správnost vyhotovení: Ing. Jaroslav Badalec

Obdrží:

- Statutární město Liberec, IČO 00262978, se sídlem nám. Dr. E. Beneše 1/1, 460 59 Liberec

Na vědomí:

- Národní památkový ústav, územní odborného pracoviště v Liberci, IČO 75032333, Jablonecká 642/23, 460 01 Liberec

1 x pro spis